

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

11 maart 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WERKGELEGENHEID
EN ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de voorstellen voor de aanpak van de werkloosheid bij vrouwen in het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Donderdag 11 maart 1999

VOORZITTER : De heer Robert Voorhamme

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.11 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de voorstellen voor de aanpak van de werkloosheid bij vrouwen in het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de voorstellen voor de aanpak van de werkloosheid bij vrouwen in het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, collega's, op 2 februari 1999 heeft de Vlaamse regering een samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de gemeenschaps- en gewestregeringen over het nieuwe begeleidingsplan voor werklozen goedgekeurd. Het bevat afspraken voor de periode 1999-2000. In vergelijking met voorgaande begeleidingsplannen zijn in dit akkoord belangrijke aspecten gewijzigd, vooral met de bedoeling de effecten van het begeleidingsplan te optimaliseren en af te stemmen op de intussen ingevoerde Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren.

Het nieuwe plan richt zich tot de groep laaggeschoolde, kortdurig werkloze jongeren. In het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren moet Vlaanderen ook maatregelen nemen voor het wegwerken van de opvallend grote werkloosheid bij vrouwen. In deze commissie hebben we daar vorig jaar nog heel wat aandacht aan besteed bij de bespreking van het jaarrapport. We zijn

toen vooral blijven stilstaan bij de werkloosheid van vrouwen.

Ik heb de cijfers van de VDAB van eind februari 1999 opgevraagd. Voor de mensen die in deze commissie steeds discussiëren over welke cijfers we gebruiken, vermeld ik dat ik de cijfers van de niet-werkende werkzoekenden hanteer. Er zijn 115.544 werkzoekende vrouwen : 58,3 percent van het aantal werkzoekenden.

Er zoeken nog meer vrouwen werk, maar een deel van hen doet niet eens de moeite om zich in te schrijven bij de VDAB of om te laten weten dat ze werk zoeken. Ik vermeld heel specifiek de groep laaggeschoolde vrouwen. Ze zijn vaak geschorst en beseffen niet dat ze zich opnieuw kunnen inschrijven. Er zijn ook laaggeschoolde vrouwen die zo gedesillusioneerd zijn door de aanpak van de werkloosheid, onder meer door de VDAB, dat ze 'uittrekken'. De cijfers voor laaggeschoolde vrouwen zijn op dit ogenblik alarmerend, als we nagaan hoe weinig contact ze nog hebben met de arbeidsmarkt. Het gaat dus om een grotere groep vrouwen, die we echter niet altijd in cijfers kunnen vertalen.

Het aantal vrouwen dat op dit ogenblik werk vindt, is in verhouding groter dan het aantal mannen dat werk vindt. Dit bewijst nogmaals dat vrouwen worden gebruikt als arbeidsreserve. Als er veel werkgelegenheid is, worden ze ingeschakeld. Bij een lage werkgelegenheid worden ze gedumpt.

Er zijn ook heel grote regionale verschillen in de verhouding tussen werkloze vrouwen en mannen. Uit de VDAB-cijfers van februari heb ik vier STD's geselecteerd waar het percentage werkzoekende vrouwen meer dan 60 bedraagt, of 10 percent meer dan het gemiddelde : die van Turnhout, Kortrijk-Roeselare, Hasselt en Tongeren. Klopt het dat bij deze excentrisch gelegen gebieden de werkloosheidscijfers voor vrouwen nog hoger zijn dan in gebieden binnen de Vlaamse ruit ? Komt dit

Van Cleuvenbergen

door de centralisatie in de regio Brussel-Antwerpen-Gent-Leuven ? Komt dit door de te grote afstand naar de centrumsteden, waar het werkaanbod ook in de dienstensector groot is ? Mobiliteit is een knelpunt voor deze regio's. Wie zich naar de Vlaamse ruit moet verplaatsen, is bijna twee uur onderweg. Dit leidt tot een groter tijdverlies en tot meer uitgaven.

Ik heb ook de VDAB-opleidingen van 1998 bekeken. Het gaat om opleidingen voor zowel werkzoekenden als werknemers, want het is opvallend dat er vorig jaar meer werknemers een opleiding kregen bij de VDAB dan werkzoekenden. Vooral voor de traditioneel mannelijke jobs werden cursussen ingericht : metselaars, bekisters, bouwplaatsmachinisten, lassers, heftruckchauffeurs, enzovoort. Er was weinig belangstelling voor jobs in de dienstensector of voor non-profitopleidingen.

We kunnen daar de volgende bedenkingen bij formuleren. De zorgberoepen worden ondergewaardeerd. Vrouwen en meisjes worden er al te vlug naartoe geleid, terwijl ze in hun vooropleiding vaak bewust een andere optie hadden genomen. Vrouwen hebben ten slotte soms al zoveel opleidingen moeten volgen, dat ze het laten afweten als er een opleidingsaanbod is waarmee ze werk kunnen vinden.

Het valt ook op dat de VDAB weinig aandacht schenkt aan roldeurbrekkende groepsopleidingen. Ik voeg dit laatste er bewust aan toe. Als men voor een cursus bekister één vrouw en negentien mannen inschrijft, is het evident dat de vrouw afhaakt. Bij een gerichte keuze, zoals in sommige projecten in Limburg, maken de vrouwen de opleiding wel af. Cultuurverschillen spelen dus nog steeds mee bij deze opleidingen.

Er is nog een indicatie van het grote verschil tussen de aanpak van werkzoekende vrouwen en mannen : de tewerkstellingsprogramma's. WEP+ is een van de programma's die we tijdens deze regeerperiode hebben goedgekeurd. Ik merk dat er veel minder vrouwen aan deelnemen dan mannen. Bij de traditionele tewerkstellingsprogramma's, zoals Gesco's en DAC's, lag het aantal vrouwen veel hoger. Waarschijnlijk blijven vrouwen veel langer hangen in tewerkstellingsprogramma's en in neptewerking, maar hebben deze nieuwe programma's ook geen te mannelijk profiel ? De eerste WEP-programma's waren echt gericht op de non-profitsector. Bij een nadere ontleding ging het echter om aanpassingswerken aan de infrastructuur.

Bij de latere tewerkstellingsprogramma's werd minder aandacht besteed aan vrouwen. Bij de spotjes op TV voor groen kiest men te weinig bewust voor vrouwen.

Arbeidsherverdeling is ook een zaak voor vrouwen. Er is geen gelijk loon voor gelijk werk. Een van de grote redenen waarom zoveel vrouwen werkzoekend blijven, is de onderwaardering van de zorgberoepen. Zorgberoepen blijven teveel bestaan in de vorm van neptewerking. Dienstboddes hebben bijvoorbeeld nog steeds geen statuut. Het is typisch dat zij, samen met de kunstenaars, het enige beroep vormen dat nog geen echt sociaal statuut heeft. Een ander voorbeeld is de buitenschoolse kinderopvang, waar vooral WeerWerkers aan deelnemen. Men kan er alleen terecht na een VDAB-opleiding. Tot nu toe bestaat er nog geen enkele reguliere zorgopleiding die meisjes toegang geeft tot dit beroep. Ik denk ook aan poetsvrouwen, die nu heel veel werken in een PWA-statuuut, maar vragende partij zijn voor een opleiding in deze sector omdat ze iets willen bijleren over bijvoorbeeld productkennis. Dit is een gat in de tewerkstellingsmarkt, waar Vlaanderen niet op inspeelt.

De Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren komen op tijd. Ze zijn grotendeels een voortzetting van deze van 1998. Het verschil is dat men nu meer aandacht vraagt voor het actieplan, voor rapportage en voor de cijfermatige opvolging in de vorm van een indicator voor mannen en vrouwen. Nu legt men fel de nadruk op mainstreaming. Dit houdt in dat u als minister een bewakingsfunctie hebt over andere ministers, indien zij een maatregel of besluit nemen dat een weerslag kan hebben op de tewerking van vrouwen.

Dit is de reden van mijn interpellatie. U bent begonnen met jongeren. De cijfers en de discussies in deze commissie wijzen er echter op dat het gebrek aan tewerkstellingskansen voor vrouwen nog een groter probleem is. Ik heb nagekeken wat u hier vroeger over hebt verklaard. U hebt gezegd dat u omwille van de regionale verschillen actievoorstellen zou vragen aan de STC's, aangepast aan de eigen regio. U hebt ondertussen al van verschillende kanten voorstellen gekregen, van de SERV en wellicht ook van HIVA, Steunpunt WAV, Vrouw en Maatschappij, de ACW, de Nederlandstalige Vrouwenraad en talrijke andere organisaties.

Mijnheer de minister, u en uw federale collega zullen waarschijnlijk een van deze dagen aan uw actieplan beginnen werken. Ik zou dan ook graag vernemen hoe het zit met de verschillende voor-

Van Cleuvenbergen

stellen die volgens u als basis voor dit overleg moeten dienen. Welke actievoorstellen die werden uitgewerkt door de STC's om de vrouwenwerkloosheid aan te pakken hebt u geselecteerd? Passen ze in het kader van de Europese richtsnoeren?

Ten tweede, heeft de VDAB in het kader van haar Europees beleid zelf een actieplan uitgewerkt om deze doelgroep te informeren over, te oriënteren naar, op te leiden voor, te begeleiden naar en te leren solliciteren voor de arbeidsmarkt? Wat zal de VDAB doen om knelpuntvacatures door vrouwen te laten invullen?

Ten derde, welke andere actievoorstellen hebt u uitgewerkt als basis voor de bespreking met de federale minister van Arbeid?

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Ik sluit me graag aan bij de woorden van mevrouw Van Cleuvenbergen. Nu er steeds meer spanningen ontstaan op de arbeidsmarkt en er meer knelpuntberoepen zijn, is het meer dan ooit nodig om een roldoorbrekende actie te voeren. Mijnheer de minister, in welke mate hebben de acties die nu al worden gevoerd succes? In welke mate willen vrouwen roldoorbrekende beroepen aanleren? Het is immers niet voldoende dat er een ruim aanbod is, er moet ook op ingespeeld worden. Het is bijvoorbeeld eigenaardig dat de NMBS niet minder dan 350 treinmachinisten vraagt. Is het niet mogelijk om werklozen om te scholen? Moet er zo nodig naar mannelijke medewerkers worden gestreefd? Zijn er speciale opleidingen mogelijk, bijvoorbeeld voor dit technische beroep? Het lijkt me de moeite om dit mee op te nemen in het plan.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik verontschuldig mij voor de discriminatie dat een vrouw de vraag stelt en een man het antwoord moet geven. Misschien zal dat veranderen. Ik had dat graag van u gehoord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Bij mijn voorbeelden van roldoorbrekende beroepen noteer ik: 'van heftruckchauffeur tot minister'.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, de interpellatie, en ook de aanvullende vraag van de heer Cannaerts, is interessant. Vorig jaar

werd al bijzondere aandacht besteed aan het aspect van de gelijke kansen in de Europese richtsnoeren inzake werkgelegenheid. Dat aspect werd uitdrukkelijk opgenomen. Er werd een apart thema aan gewijd. Daarnaast werd ook aandacht geschonken aan de verbetering van de arbeidsinzetbaarheid, de ontwikkeling van het ondernemerschap, de bevordering van het aanpassingsvermogen van ondernemingen en werknemers, het instandhouden van de werkbaarheid en de kwaliteit van de doelgroep.

Vorig jaar hebben we in het Vlaamse actieplan onder meer aandacht besteed aan opleiding en kinderopvang, vooral vanuit het standpunt van de man-vrouwproblematiek. We besteden ook veel aandacht aan een positief actiebeleid voor gehandicapten, en in het bijzonder voor migranten. Onlangs hebben we een initiatief genomen op een studiedag waar de problematiek van tewerkstelling van allochtonen – dat begrip is verwant met de engere definitie van migrant – zeer uitdrukkelijk aan bod kwam.

Ook in de Vrind vindt men interessante gegevens over de houding van de doorsnee Vlaming tegenover deze groepen. Ik spreek de kranten tegen die beweerden dat de Vlaming onverdraagzamer is geworden. Wie de Vrind genuanceerder leest, ziet dat diezelfde Vlaming positief staat tegenover een aantal positieve actieplannen. Hij heeft geen enkel probleem met het feit dat er taallessen zijn voor allochtonen of migranten en dat ze worden geholpen om een aantal culturele achterstanden weg te werken die een handicap vormen voor een aantal jobs. De Vlaming staat dus heel positief tegenover positieve actieplannen. Dat is een belangrijke nuancering van die veralgemening die vrij gemakkelijk geslikt wordt als de houding van de doorsnee Vlaming.

In het positieve actieplan, in het bijzonder voor migranten of allochtonen, en eveneens in het Vesockkoord voor de bevordering van de tewerkstelling van migranten, werken we ook rond een thema dat niet eens expliciet in de richtsnoeren werd aangebracht door Europa. Het hoort er thuis bij gelijke kansen, maar er werd in de Europese benadering geen expliciet item ingeschreven voor de allochtonen op zich. We doen dus zelfs meer.

De richtsnoeren inzake het gelijkekansenbeleid werden dit jaar licht gewijzigd. Ook in sommige andere opzichten werden ze in belangrijke mate versterkt. De wijziging betreft het onderbrengen van het beleid voor personen met een handicap, ditmaal aangevuld met een beleid voor etnische minderheden, onder het hoofdthema migranten. De

Kelchtermans

verscherpte aandacht op het vlak van gelijke kansen is tweeledig. Enerzijds wordt prioritair aandacht geschonken aan de bestrijding van de discriminatie tussen mannen en vrouwen, het vergemakkelijken van de combinatie werk en gezin – bijvoorbeeld kinderopvang – en de vergemakkelijking van de herintreding op de arbeidsmarkt. Anderzijds wordt erop gewezen dat over alle richtsnoeren heen aandacht moet gaan naar gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Dat werd ook gevraagd.

Daarom wordt gepleit voor de toepassing van de mainstreamingsidee of het zogenaamde inclusieve beleid. Dat betekent dat men aandacht moet hebben voor die aspecten, wat men ook doet.

Momenteel wordt het overleg over het Vlaamse actieplan 1999 afgerond op het niveau van het Vesoc. We hebben een aantal technische werkgroepen en een informeel Vesoc achter de rug. We zullen nu nagaan of we tot een synthese kunnen komen. Er komt nu een formeel Vesoc om dat te formaliseren, namelijk een akkoord voor een actieplan dat tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners wordt afgesloten. We verwachten dat eind deze maand.

Een aantal krachtlijnen met betrekking tot dit positief actieplan zullen u ongetwijfeld plezier doen. In navolging van het Europees beleid heeft immers ook de Vlaamse overheid zich geschaard achter de idee en besteedt men bij de Vlaamse invulling van het Belgisch actieplan de nodige aandacht aan de bevordering van de gelijke kansen. Dat zal een uitdrukkelijk item worden in ons actieplan.

Ook wat de mainstreamingsidee betreft, verbinden de Vlaamse overheid en de Vlaamse sociale partners zich tot een permanente monitoring van de opleidings-, begeleidings- en werkervaringsacties, ook vanuit het man-vrouwperspectief. Er wordt als het ware een wachter of waarnemer opgesteld om na te gaan of het ook allemaal zo verloopt. Deze monitoring moet het de verschillende subregio's mogelijk maken bij het opstellen van STC-beleidsplannen rekening te houden met de ondervertegenwoordiging.

We hebben de STC's in belangrijke mate gedecentraliseerd. Dat is een goede zaak. Inhoudelijk werden aan elke STC stafmedewerkers toegewezen. Ze beantwoorden nu eindelijk aan de voorwaarden om meer initiatieven te nemen dan ze in het verleden konden nemen. Ze zijn nu dus veeleer een

offensief instrument. In het verleden hadden ze vooral een notarisfunctie. Ze noteerden wat hier gebeurde zonder dat ze daar besluiten uit konden trekken. De voorwaarden zijn dus vervuld om nu ook in de subregio's concreet in te spelen op specifieke situaties.

Nu reeds wijst het aandeel van de vrouw in de begeleiding op een belangrijke inhaalbeweging. Daar zal ook de schaarste aan arbeid wel mee te maken hebben. Het aandeel van vrouwen in de begeleidingsdienst van de VDAB schommelt rond de 60 percent, wat overeenstemt met het proportioneel aandeel van vrouwen in de werklozenpopulatie. Bij de opleidingen ligt dat enigszins anders. Het percentage bedraagt daar ongeveer 54 percent. Daar is dus sprake van een zekere ondervertegenwoordiging.

Deze ondervertegenwoordiging, hoewel op zekere punten erg scherp, is zeker niet dramatisch. Bij de IBO's, individuele beroepsopleidingen op de werkvloer die worden gevolgd door een arbeidscontract, bedraagt de vrouwelijke vertegenwoordiging slechts 30 percent. Ze worden wel sterk betrokken bij de opleidingen en de diensten, maar als het echt om werk gaat, gebeurt dat minder. In de IBO's zitten ook een aantal beroepen die zich in de zorgsector situeren. Daardoor is de representativiteit in de IBO's van de verschillende sectoren een belangrijke aanwijzing.

De afspraak werd gemaakt dat de Vlaamse overheid, in samenwerking met een aantal sectoren, naast het inclusief beleid ook werkt aan concrete acties. De Vlaamse overheid zal initiatieven ondersteunen die de participatie van vrouwen in knelpuntopleidingen en de plaatsing van vrouwen in knelpuntvacatures bevorderen, door het weg nemen van belemmerende factoren. Dat zal in elk geval worden voorgelegd in het Vesoc. Dit soort acties moet daar worden aangemoedigd. Dat beantwoordt ook aan de vraag van de heer Cannaerts.

Voor de reële tewerkstellingsperspectieven na het volgen van dergelijke opleidingen kunnen motiveren tot deelname. De garantie dat men na de opleiding aan het werk kan, is nog steeds de beste motivatie voor een opleiding. De VDAB heeft normaaliter niet de gewoonte om opleidingen verplicht te maken. Verplichte vorming is een discussiepunt, en tot op heden werd niet voor die strategie gekozen. We moeten twee maal nadenken vooraleer we iets in die zin ondernemen. Daarentegen, als een opleiding wordt aangeboden met een garantie op werk, mogen we wel een stapje verder gaan.

Kelchtermans

In een aantal sectoren zal een intern consulent worden aangesteld, die projecten inzake roldoorbrekende trajecten zal uitwerken en volgen. De werkgroep ad hoc zal de ervaringen in de werkgroep op de voet volgen en meewerken aan het opstellen van een handleiding en een checklist voor een positief tewerkstellingsbeleid voor vrouwen.

Het wegwerken van belemmerende factoren kan bijvoorbeeld door het aanbieden van vooropleidingen, spreiding van opleidingsmodules in de tijd en aanpassing van de opleidingsuren aan de gezinssituatie. Dat laatste betekent dat bijvoorbeeld geen opleiding wordt gegeven op woensdag of tijdens schoolvakanties.

Een bijkomend probleem is de opvang van kinderen. In veel gevallen worden vrouwen verondersteld daarvoor in te staan. Daarom zullen ook daarvoor bijkomende initiatieven worden genomen. Naast de structurele Vlaamse initiatieven op het vlak van kinderopvang, zal speciale aandacht uitgaan naar de opvang van kinderen van vrouwen die een opleiding of een trajectbegeleiding volgen. Het gaat om atypische opvang ad hoc, die snel moet kunnen worden verzekerd. Men moet geen volledig netwerk uitbouwen, maar in functie van het concrete probleem een oplossing aanbieden. Dat hoeft niet structureel voor iedereen op dezelfde manier te gebeuren.

Om eerst een duidelijk zicht te krijgen op de moeilijkheden die vrouwen ondervinden, en waar de problemen zich vooral voordoen, zullen de STC's hierbij worden betrokken. Ze kunnen dan ook een knelpuntanalyse inzake kinderopvang opmaken en daarbij aansluitend een actieplan ontwikkelen. Men kan daarvoor dus dezelfde strategie handhaven. Na de behoeftepeiling kunnen pilootprojecten worden opgestart en kan een beroep worden gedaan op consultancy op maat.

Voor 1999 wordt door het Vesoc in de financiële enveloppe 20 miljoen frank vrijgemaakt voor de start van deze specifieke acties, de knelpuntopleidingen in samenwerking met de sectoren, de kinderopvang, enzovoort, ten gunste van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Daarbovenop komen in de praktijk heel wat meer budgettaire middelen, gezien de bijna evenredige vertegenwoordiging in opleiding en begeleiding, de middelen voor beheerscontracten, de extra middelen voor knelpuntopleidingen, de hefboomprojecten, enzovoort. Er zijn dus voldoende middelen, maar in opleiding en begeleiding moet men ook letten

op de evenredige vertegenwoordiging. Dat ligt niet aan de middelen.

U hebt ook enkele vragen gesteld waarop ik geen antwoord heb, tenzij ten algemenen titel. Ik stel voor dat we de nota aan deze interpellatie toevoegen. Die bevat concrete gegevens waarnaar onderzoek werd gevoerd en waaruit conclusies kunnen worden getrokken met betrekking tot de organisatie van de arbeidsmarkt in Vlaanderen. Ook de subregionale jaarboeken maken daar deel van uit. Daarin zal men precies nagaan of excentrisch gelegen gebieden inderdaad een hogere werkloosheidsgraad hebben dan in de zogenaamde ruit van de tewerkstellingsgebieden, en of vrouwen daarin nog een bijkomende discriminatie ervaren omdat ze al met een aantal handicaps worden geconfronteerd.

Mobiliteit speelt daarin een rol. Er is een tekort aan werkgelegenheid in een aantal provincies of regio's, zoals de Antwerpse Kempen en de provincie Limburg, terwijl andere provincies of regio's een overschot aan werkgelegenheid hebben. Werkgelegenheid is niet uitsluitend gebonden aan subregio's of provinciegrenzen. Het aantal mensen dat werkt in Vlaams-Brabant is veel hoger dan het aanbod van arbeid in de provincie. Dat geldt ook voor de regio's van Antwerpen en Gent. We hoeven daar niet tegen te zijn. We hebben op het vlak van ruimtelijke ordening bewust gekozen voor duidelijke tewerkstellingsgebieden. Mobiliteit speelt dan echter wel een belangrijke rol.

Ook in het arbeidsmarktonderzoek is dat terug te vinden. Dat onderzoek werd hier al besproken aan de hand van het algemeen jaarboek. De subregionale jaarboeken werden hier niet besproken, maar ik hoop dat ze u ter beschikking werden gesteld.

Ik zal aan mijn medewerkers vragen om er gegevens over het VDAB-aanbod, die eventueel ter beschikking zijn, aan toe te voegen. Er moet kunnen worden nagegaan of in het WEP+ inderdaad veel meer vrouwen zitten dan mannen, en zo ja, in welke tewerkstellingsdomeinen dat het geval is. Dat kan dan ook worden geïnterpreteerd.

De percentages WEP+mannen en WEP+vrouwen bedragen respectievelijk 47 % en 53 %.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Op het internet zijn de algemene cijfers beschikbaar. Er staat echter geen inhoudelijke informatie over de projecten bij.

Minister Theo Kelchtermans : Deze invulling gebeurt voor een groot deel in de subregio's. Men kan deze verhouding perfect nagaan. De tewerkstellingsprojecten en -stelsels met een langere

Kelchtermans

duur, zoals DAC's en Gesco's, bieden een bijna permanente tewerkstelling. In deze projecten zijn de vrouwen sterker vertegenwoordigd dan de mannen. Het gaat wel om cijfers uit een vroeger plan. Bij het nieuwe WEP+ is de verhouding ongeveer gelijk.

U beweert dat de jongeren betere kansen krijgen dan vrouwen. In Vlaanderen is er voor de jongerentewerkstelling eigenlijk geen probleem. De jongeren vinden zeer vlot een plaats op de arbeidsmarkt. Het aantal mannen is bij de oudere werkzoekenden door omstandigheden kleiner dan het aantal vrouwen. Beiden ontsnappen even moeilijk aan de werkloosheid. De problemen zijn voor beide groepen identiek.

In uw analyse pleitte u ook voor het doorbreken van rolpatronen. Als dit nog moet gebeuren als men achttien jaar is, dan is het te laat. Dit is een van de redenen waarom dit gebeurt op het niveau van de subregionale tewerkstellingscomités. Het is een proces van lange duur.

Dit geldt ook voor de aantrekkingskracht van bepaalde beroepen. U haalt het voorbeeld aan van bekisters en plaatst dit in tegenstelling met heftruckchauffeurs. De beeldvorming van jongeren over beroepen is zeer sterk bepaald door wat achteraf hun voor- of afkeuren zijn. Bovendien hebben veel mensen bepaalde ideeën over beroepen, die in de praktijk al lang achterhaald zijn. Vooral in de bouwsector is dit een probleem.

Mijnheer de voorzitter, ik wilde mevrouw Van Cleuvenbergen niet op haar honger laten over haar vragen over de evolutie van de aanpak. Er wordt systematisch verder gewerkt in de hoofdstroming. Het inclusief beleid blijft van kracht. De VDAB en haar tewerkstellingsprogramma's moeten aan die toets beantwoorden. We hebben de mogelijkheid om op het subregionale vlak veel efficiënter op te treden via gegevensbevoorrading en inhoudelijke begeleiding. Zo kunnen we echt iets veranderen aan de organisatie van de arbeidsmarkt.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Het uitgebreide antwoord van de minister is voor ons allen een goed document om het beleid op te volgen. In december 1999 zullen we de evaluatie ervan maken.

Een aantal jaren geleden heeft de VDAB haar actieprogramma voor vrouwen afgeschaft, zagezegd omdat vrouwen al in alle andere doelgroepen aanwezig zijn. Ik vind dit jammer. De Europese richtsnoeren vermelden overigens dat dit nodig blijft.

Ik wil ten tweede de roldoorbrekende beroepen en knelpunten aan elkaar koppelen. We moeten uitdrukkelijk met voorbeeldfuncties werken, zodat de mensen een aantal zaken evident zullen vinden. U gebruikte vrouwen in het spotje waarin u reclame maakte voor tewerkstelling in het groen. Dit was onbewust zeer belangrijk.

Minister Theo Kelchtermans : Het was wel bewust gedaan.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De kijker nam het wel onbewust op. Dat is veel belangrijker. Arbeid die vrouwen in de vrije tijd doen, zoals koken en tuinwerk, wordt door mannen overgenomen van zodra die jobs geïnstitutionaliseerd worden.

De beleidsverantwoordelijken zijn hiervoor belangrijk. Het gaat dan zowel om de sociale partners als om de STC's. Men moet erop letten dat daar het genderspect wordt bewaakt. Zij stippelen het beleid uit. Dit geldt ook voor werkgevers. Ik weet dat de VDAB werkgevers soms moeilijk kan overtuigen dat voor bepaalde jobs ook vrouwen in aanmerking komen.

U hebt niets gezegd over de herintreders. In de voorstellen van Europa werden ze nochtans heel specifiek genoemd. Ook de ex-gedetineerden horen hierbij. Herintreders weten niet eens dat zij de mogelijkheid hebben om zich in te schrijven bij de VDAB. Als zij zich inschrijven, en zij zijn een of twee jaar werkzoekend, komen zij ook in aanmerking voor opleidingen en tewerkstellingsprogramma's. Sensibiliseringsprogramma's voor de grote groep mensen die niet eens weten dat zij zich kunnen herinschrijven, zijn ook belangrijk voor laaggeschoolden.

Het is uw taak om de volgende maanden en jaren te pleiten voor diversiteit bij de andere ministers. Zij beseffen niet dat ook zij een grote impact hebben op de arbeidsmarkt.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik stel voor om een motie in te dienen waarin we voorstellen dat de volgende minister van Tewerkstelling een vrouw is. We zullen dit allemaal goedkeuren.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik wil nog enkele cijfers aanhalen van de vrouwen in de begeleiding van de VDAB. Er zijn 64,56 percent vrouwen in de Jobclub, 64,44 percent in WeerWerk, 45,91 percent in maatschappelijk werk, 62,55 percent in Vijf voor Twaalf en 63,13 percent in de oriëntatiecentra.

Ik wil nog iets zeggen over de suggestie die u destijds hebt gedaan. De niet-werkende werkzoekende is een feit. In heel de beoordeling, en de aanpak die eruit volgt, vertrekken we van de niet-werkende werkzoekende. De herintreders maken daar ook deel van uit.

We hebben nog een supplementaire actie gedaan voor vijftigplussers die door omstandigheden of op eigen initiatief voortijdig uit de arbeidsmarkt zijn gestapt. Sommigen betreuren dit en doen een poging om weer in het arbeidscircuit te raken. Zij krijgen van de VDAB alle steun.

Men moet de informatie altijd bij de juiste mensen krijgen. Wie zijn echter de niet-werkende werkzoekenden ? Er wordt vaak gezegd dat men de geor-

ganiseerden moet bereiken, maar ook de niet-georganiseerden.

Wie zijn de niet-georganiseerden ? Hoe krijgt men die rond de tafel ? Op welke manier kunnen ze inspraak hebben ? Hetzelfde geldt voor de niet-werkende werkzoekenden. Wie zijn dat ? Hoe worden ze aangesproken ?

De logistieke infrastructuur die de VDAB ter beschikking stelt, namelijk de WIS-computer, is vrij gemakkelijk raadpleegbaar. De sensibiliserings- en informatiecampagnes moeten zoveel mogelijk gedecentraliseerd worden. Onze gemeentelijke convenant die nog volop op gang moet komen, bevat unieke mogelijkheden om mensen aan te spreken die men tot vandaag niet precies kan lokaliseren. Datzelfde gold ook voor een aantal buurtdiensten. Zodra ze begonnen te werken, wist men heel goed wie waar met welk probleem zat.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.55 uur.*
